Κυριακή ΙΓ' Ματθαίου: για την παραβολή της αμπέλου και των κακών διαχειριστών της (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 1 Σεπτεμβρίου, 2023

(Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, κεφ. 21, χωρία 33 έως 46)

Ομιλία ΞΗ΄ από το Υπόμνημα του αγίου στο Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο

*«Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν (: Ακούστε και άλλη **παραβολή**: ένας άνθρωπος οικοδεσπότης φύτεψε αμπέλι και ύψωσε γύρω από αυτό ένα φράκτη και έσκαψε μέσα σε αυτό ένα πατητήρι και μία δεξαμενή και έκτισε πύργο, για να μένουν οι εργάτες και οι φύλακες· εμπιστεύτηκε αυτό σε κάποιους γεωργούς και αναχώρησε σε άλλη χώρα).*

*ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ (: Όταν λοιπόν πλησίασε ο καιρός του τρυγητού, έστειλε τους δούλους του στους γεωργούς, για να πάρουν τους καρπούς που αυτός δικαιούνταν). καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν (: Οι γεωργοί, όμως, όντας μοχθηροί και άπληστοι, συνέλαβαν τους δούλους και άλλον έδειραν, άλλον φόνευσαν, άλλον λιθοβόλησαν)**.** πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως (: Πάλι ο οικοδεσπότης έστειλε άλλους δούλους, περισσοτέρους από τους πρώτους και έκαμαν και σε αυτούς τα ίδια)**.** ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου (: Ύστερα δε έστειλε προς αυτούς τον υιό του λέγοντας: ''Οι άνθρωποι αυτοί θα ντραπούν τουλάχιστον το παιδί μου'')**.** οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ (: Οι γεωργοί όμως, όταν είδαν τον υιό, είπαν μεταξύ τους: ''Αυτός είναι ο κληρονόμος· ελάτε, ας τον φονεύσουμε και ας καταλάβουμε οριστικά πλέον εμείς την κληρονομία του). καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν (: Και αφού τον συνέλαβαν, τον έβγαλαν έξω από το αμπέλι και εκεί τον φόνευσαν).*

Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; (: Μετά από τη διήγηση της παραβολής ρώτησε ο Χριστός τους αρχιερείς και πρεσβυτέρους του λαού: "όταν λοιπόν έλθει ο κύριος του αμπελώνα, τι θα κάμει στους γεωργούς εκείνους;"). λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν (: Και αυτοί του απάντησαν: "τόσο κακοί που υπήρξαν, με τον χειρότερο θάνατο θα τους εξολοθρεύσει και θα εμπιστευτεί σε άλλους γεωργούς τον αμπελώνα, οι οποίοι θα δώσουν σε αυτόν τους οφειλόμενους καρπούς στην κατάλληλη εποχή"). λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; (: Λέγει σε αυτούς ο Ιησούς: "ουδέποτε λοιπόν διαβάσατε στις Γραφές: «λίθο, [δηλαδή Εμένα], τον οποίο απέρριψαν ως ακατάλληλο οι χτίστες, [εσείς, δηλαδή, οι οικοδόμοι του λαού], έγινε ακρογωνιαίος λίθος στην πνευματική οικοδομή του Θεού, [δηλαδή στην Εκκλησία] η οποία έγινε παρά του Θεού και είναι αξιοθαύμαστη στους οφθαλμούς μας;»). διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ᾽ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς (: Για τούτο σας λέγω ότι θα αφαιρεθεί από σας η βασιλεία [και η ιδιαίτερη προστασία του Θεού και θα δοθεί σε έθνος, που θα παράγει καρπούς [δηλαδή έργα αγαθά, που είναι οι καρποί της βασιλείας αυτής])· καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν (: Και εκείνος, ο οποίος θα πέσει με εχθρικές διαθέσεις εναντίον του ακρογωνιαίου αυτού λίθου, θα κατατσακιστεί. Και σε όποιον πέσει επάνω ο βαρύς αυτός λίθος, θα τον κάμει συντρίμμια και σκόνη [Όποιος δηλαδή πολεμήσει τον Χριστό, θα αντικρίσει την οργή Του και θα καταλήξει στον όλεθρο και τον αφανισμό {ερμηνεία Παναγιώτου Τρεμπέλα}]".).

καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον (: Και όταν άκουσαν οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι τις παραβολές Του, εννόησαν πλέον ότι γι' αυτούς ομιλεί και σε αυτούς αναφέρεται. Και παρόλο που ζητούσαν να τον συλλάβουν, δεν τόλμησαν, επειδή φοβήθηκαν τον λαό, ο οποίος Τον θεωρούσε προφήτη και Τον τιμούσε)».

***

Πολλά υπαινίσσεται με την παραπάνω παραβολή ο Κύριος· την **πρόνοια του Θεού** που έδειξε προς τους Ιουδαίους από ψηλά, **τη φονική διάθεση που είχαν από την αρχή οι Ιουδαίοι, το ότι δεν παραλείφθηκε τίποτε από όσα έπρεπε για τη φροντίδα τους, το ότι όχι μόνο δεν τους αποστράφηκε ο Θεός και όταν ακόμη φόνευσαν τους προφήτες, αλλά απέστειλε ακόμη και τον Υιό του για να τους βοηθήσει να σωθούν**· το ότι **ένας και ο αυτός είναι ο Θεός της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης**, το ότι **θα επιτύχει με τον θάνατό Του**

πολλά, το ότι **οι Ιουδαίοι υφίστανται τη βαριά τιμωρία** για τη σταύρωση και το τόλμημά τους εκείνο· την **πρόσκληση των εθνών και την έκπτωση των Ιουδαίων**. Γι' αυτό και τοποθετεί την παραβολή αυτή στη σειρά αμέσως μετά από αυτήν που είχε προηγηθεί (: η παραβολή των δύο γιων, που ο ένας αρχικά είπε ότι θα έκανε το θέλημα του πατέρα του και δεν το έκανε, ενώ ο δεύτερος ήταν αυτός που μολονότι αρχικά αρνήθηκε, έπειτα μετανόησε και το έκανε: Ματθ. 21, 28-32), για να δείξει ότι **το έγκλημα των Ιουδαίων είναι πολύ μεγάλο και δύσκολα συγχωρείται**.

Πώς και με ποιο τρόπο επιτυγχάνει να το δείξει αυτό; Διότι, ενώ τόσο πολύ τους φρόντισε ο Θεός, εντούτοις τους υποσκέλισαν οι πόρνες και οι τελώνες και μάλιστα τους υποσκέλισαν σε πολύ μεγάλο βαθμό. Πρόσεχε όμως και του Θεού τη **μεγάλη πρόνοια** γι΄αυτούς και την **απερίγραπτη αδράνειά τους.** Πραγματικά, αυτά που ήσαν έργο και αποστολή των γεωργών, τα ανέλαβε και τα έκανε ο Ίδιος· τοποθέτησε δηλαδή τον φράκτη, φύτεψε την άμπελο και όλα τα άλλα που έκανε· σε αυτούς άφησε ένα μικρό έργο, το **να φροντίζουν** για την άμπελο **και να διαφυλάξουν αυτά που τους εμπιστεύτηκε**. Διότι τίποτε δεν παραλείφθηκε, αλλά τα πάντα έγιναν στην εντέλεια. Και όμως ούτε και έτσι κέρδισαν τίποτε, και όλα αυτά **παρά τις τόσες ευεργεσίες** και την τόση φροντίδα και επιμέλεια εκ μέρους του Θεού γι’ αυτούς. Διότι, όταν εξήλθαν από την Αίγυπτο, και νόμο τούς έδωσε, και πόλη τούς έκτισε, και ναό τούς οικοδόμησε, και θυσιαστήριο τούς κατασκεύασε. «*Καὶ ἀπεδήμησεν (: και έφυγε για άλλη χώρα)*», δηλαδή **έδειξε μακροθυμία**, δεν τους τιμωρούσε πάντοτε αμέσως μετά τη διάπραξη των αμαρτιών· **δηλαδή «*αποδημία*» αποκαλεί τη μεγάλη μακροθυμία Του.**

Και *«ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ (: απέστειλε τους δούλους του)»,* δηλαδή **τους προφήτες**, «*λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ (: για να παραλάβουν τους καρπούς που του ανήκαν)»,* δηλαδή **την υπακοή που θα αποδεικνυόταν με τα αγαθά έργα τους**. **Οι Ιουδαίοι όμως και στην περίπτωση αυτή έδειξαν την κακία τους** , όχι μόνο διότι δεν απέδωσαν τους καρπούς, αν και έτυχαν τόσης μεγάλης φροντίδας εκ μέρους του Θεού, πράγμα που αποδεικνύει **την αδιαφορία τους**, αλλά και με το ότι φέρθηκαν με σκληρότητα προς τους απεσταλμένους Του. Διότι **εκείνοι που δεν είχαν να δώσουν καρπούς, μολονότι ήσαν οφειλέτες, δεν έπρεπε να αγανακτούν, ούτε να επιδεικνύουν σκληρότητα και αγριότητα, αλλά να παρακαλούν για έλεος**. Αυτοί όμως, όχι μόνο αγανάκτησαν, αλλά και γέμισαν τα χέρια τους με αίμα, και, αν και έπρεπε οι ίδιοι ως ένοχοι να τιμωρηθούν, ζήτησαν αυτοί να γίνουν τιμωροί. Για τούτο έστειλε και δεύτερους και τρίτους απεσταλμένους, **για να αποδειχθεί και η κακία τους και η φιλανθρωπία του Θεού.**

Και γιατί δεν έστειλε από την αρχή τον Υιό Του, για να έλθουν σε επίγνωση του εαυτού τους από όσα έκαναν εις βάρος των απεσταλμένων

Του και αφού αφήσουν την οργή τους, να ντραπούν Αυτόν, όταν θα ερχόταν; Υπάρχουν βέβαια και άλλοι λόγοι, αλλά τώρα επί του παρόντος ας προχωρήσουμε στη συνέχεια της παραβολής. Τι σημαίνει λοιπόν η φράση: «*ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου (: ίσως να ντραπούν τον Υιό μου)»;* Δεν σημαίνει ότι είχε άγνοια ο Θεός για το πώς επρόκειτο οι Ιουδαίοι να συμπεριφερθούν και στον ίδιο του τον Υιό, μη γένοιτο, αλλά **θέλει να δείξει με τον τρόπο αυτό ότι το αμάρτημα είναι μεγάλο και στερείται κάθε απολογίας·** διότι Αυτός Τον έστειλε, αν και γνώριζε ότι θα Τον φονεύσουν. Και λέει ότι «*ίσως να ντραπούν*», για να δείξει τι έπρεπε να γίνει, ότι δηλαδή **έπρεπε να ντραπούν.** Διότι σε άλλη περίπτωση, [και, πιο συγκεκριμένα, στον προφήτη Ιεζεκιήλ] λέγει: «*ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσι -διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί- καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν (: μήπως και θελήσουν να υπακούσουν στα λόγια μου ή απλώς να καταπτοηθούν, διότι είναι γένος και λαός, που πάντοτε με παραπικραίνει με τις παραβάσεις των εντολών μου και οπωσδήποτε θα μάθουν ότι ανάμεσά τους υπάρχει ένας προφήτης, ο οποίος είσαι εσύ)*» [Ιεζ. 2, 5]· ούτε και εκεί δείχνει άγνοια, αλλά για να μη λέγουν ορισμένοι αγνώμονες ότι η πρόρρησή Του έγινε αναγκαστική αιτία της παρακοής τους, για τούτο ομιλεί κατά αυτόν τον τρόπο και χρησιμοποιεί αυτές τις φράσεις και λέγει· «*μην τυχόν*» και «*ίσως*». Διότι και αν ακόμη φάνηκαν αχάριστοι προς τους δούλους [δηλαδή τους προφήτες], έπρεπε να σεβασθούν το αξίωμα του Υιού.

Τι έκαναν όμως οι Ιουδαίοι; Ενώ έπρεπε να τρέξουν και να πέσουν στα πόδια Του, ενώ έπρεπε να ζητήσουν συγνώμη για τα αμαρτήματά τους, αυτοί αγωνίζονται να υπερβούν τα προηγούμενα εγκλήματά τους, εκδύονται και ανακατεύονται με τα μιάσματα και διαρκώς με τα νέα πλημμελήματά τους καλύπτουν τα προηγούμενα. Αυτό το δήλωσε και ο Κύριος όταν έλεγε: «*ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν (: Ώστε εσείς οι ίδιοι βεβαιώνετε ότι είστε γνήσιοι και αντάξιοι απόγονοι εκείνων, που φόνευσαν τους προφήτες. Λοιπόν,* ***ολοκληρώστε και εσείς το έργο των πατέρων σας****, κάμετε όσα εκείνοι δεν έκαμαν, φονεύσετε τον Μεσσία, για να φθάσετε έτσι στο έσχατο όριο της κακίας)*» [Ματθ. 23, 31-32].

Εξάλλου και οι προφήτες τούς κατηγορούσαν από παλιά για αυτά και τους έλεγαν: «*αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις (: τα χέρια σας είναι γεμάτα από αίματα αθώων)*» [Ησ. 1, 15] και: «*ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἀφ᾽ αἵμασι μίσγουσι (: Έχουν χυθεί και πλημμυρίσει τη χώρα σας κατάρες, ψεύδη, φόνοι, κλοπές, μοιχείες, ενώ τα αίματα στη χώρα σας χύνονται συνεχώς και ανακατεύονται το ένα με το άλλο)*» [Ωσ. 4, 2] και: «*οἱ οἰκοδομοῦντες Σιὼν ἐν αἵμασι καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ἀδικίαις (: Εσείς, οι οποίοι οικοδομείτε τα σπίτια σας στη Σιών με το αίμα των φτωχών και των αδυνάτων και τις κατοικίες σας στην Ιερουσαλήμ τις οικοδομείτε με τις αδικίες εναντίον των αδελφών σας)*» [Μιχ. 3, 10]. Όμως, δε σωφρονίζονταν αυτοί, αν και αυτήν την

εντολή έλαβαν πρώτη, το «*οὐ φονεύσεις*» [Εξ. 20, 15], δηλαδή, και συγχρόνως διατάχθηκαν να αποφεύγουν πολλά άλλα με την τήρηση αυτής της μεγάλης εντολής και με πολλούς και ποικίλους τρόπους οδηγούνταν στο να αποφεύγουν την παράβαση της εντολής αυτής.

Όμως δεν εγκατέλειψαν την πονηρή εκείνη συνήθειά τους. Αλλά τι λέγουν όταν Τον είδαν; «*Δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν (: Ελάτε, ας Τον φονεύσουμε)*». Με ποιο σκοπό και γιατί να το κάνετε αυτό; Ποια τέλος πάντων μικρή ή μεγάλη κατηγορία είχατε να Του αποδώσετε; **Το ότι σας τίμησε και, αν και ήταν Θεός, έγινε άνθρωπος προς χάρη σας και έκανε τα αμέτρητα εκείνα θαύματα; Ή επειδή συγχωρούσε τα αμαρτήματα;** Ή επειδή σας καλούσε στη Βασιλεία; Πρόσεξε, όμως, εκτός από την ασέβειά τους και την μεγάλη αφροσύνη τους, και την **αιτία** της σφαγής, που ήταν τελείως βλακώδης και γεμάτη από μεγάλη παραφροσύνη: «*δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν (: ελάτε, ας τον φονεύσουμε*)», λέγει, «*καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ (: και θα γίνει έτσι η άμπελος δική μας κληρονομία)*».

Και πού σκέφτονται να τον φονεύσουν; Έξω από την άμπελο. Είδες πώς **προφητεύει και τον τόπο, στον οποίο επρόκειτο να θανατωθεί;** «*Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν (: Και αφού τον έβγαλαν έξω από την άμπελο, τον φόνευσαν)*».

Και ο μεν ευαγγελιστής Λουκάς λέγει ότι ο ίδιος ο Κύριος είπε αυτό που έπρεπε να πάθουν αυτοί και εκείνοι απάντησαν: «*μή γένοιτο*» [Λουκ. 20, 16: «*τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο (: ‘’Τι λοιπόν θα κάμει εναντίον αυτών ο κύριος του αμπελιού; Θα έλθει ο ίδιος και θα εξολοθρεύσει τους γεωργούς αυτούς και θα δώσει το αμπέλι σε άλλους”. Μερικοί δε από τους Φαρισαίους, που ήσαν εκεί, όταν άκουσαν την παραβολή και εννόησαν τη σημασία της, είπαν: ‘’**Μη γένοιτο**!’’)*» και κατόπιν πρόσθεσε ο Ιησούς τη μαρτυρία της Γραφής· διότι λέγει παρακάτω ο ευαγγελιστής Λουκάς (Λουκ. 20, 17-18): «*ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπε· τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας*; (: *τους κοίταξε κατάματα και τους είπε· Τι σημαίνει λοιπόν αυτό που έχει γραφεί από τους προφήτες :”λίθο, που τον απέρριψαν ως ακατάλληλο οι οικοδόμοι, αυτός έγινε κεφαλή και ακρογωνιαίος λίθος για όλη την οικοδομή, και ο καθένας που θα προσκόψει επάνω στον λίθο αυτόν, θα κατακομματιασθεί*”;)»]. Ο ευαγγελιστής Ματθαίος ωστόσο λέγει ότι οι ίδιοι διετύπωσαν την απόφαση [Ματθ. 21, 40-41]: «*Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν (: Μετά τη διήγηση της παραβολής, ρώτησε τους αρχιερείς και πρεσβυτέρους του λαού ο Χριστός: “όταν λοιπόν έλθει ο κύριος του αμπελώνα, τι θα κάμει στους γεωργούς εκείνους;”. Και*

αυτοί του απάντησαν: "τόσο κακοί που υπήρξαν, κακώς θα τους εξολοθρεύσει και θα εμπιστευτεί σε άλλους γεωργούς τον αμπελώνα, οι οποίοι θα δώσουν σε αυτόν τους οφειλόμενους καρπούς στην κατάλληλη εποχή")». Όμως αυτό **δεν αποτελεί αντίφαση μεταξύ των δύο ευαγγελιστών, διότι συνέβησαν και τα δύο**· δηλαδή και οι ίδιοι μέσα τους έβγαλαν την απόφαση αυτή, αλλά και όταν πάλι αντιλήφθηκαν τη σημασία των λόγων Του είπαν: «***μή γένοιτο***»· και ακόμη τους ανέφερε και τη μαρτυρία του προφήτη Δαβίδ [Ψαλμ. 117, 22: «*λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας*»], πείθοντάς τους ότι οπωσδήποτε θα συμβεί αυτό και έτσι θα γίνουν τα πράγματα.

Αλλά παρά ταύτα ούτε και έτσι τους απεκάλυπτε καθαρά τους εθνικούς, ώστε να μην τους δώσει καμίαν αφορμή κατηγορίας και δυσαρέσκειας, αλλά απλώς έκανε έναν υπαινιγμό με τα λόγια: «*θα παραδώσει την άμπελο σε άλλους*». Για το λόγο αυτό βέβαια τους ομίλησε με παραβολή, **ώστε αυτοί οι ίδιοι να βγάλουν την απόφαση**, πράγμα το οποίο συνέβη και στην περίπτωση του Δαβίδ, όταν έκρινε την παραβολή του προφήτη Νάθαν [Β΄ Βασ. 12, 5: «*καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Δαυὶδ σφόδρα τῷ ἀνδρί, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν· ζῇ Κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο (: Ο Δαυίδ κυριεύτηκε από μεγάλη οργή εναντίον του ανθρώπου εκείνου που έλεγε η παραβολή του προφήτη Νάθαν ότι, παρά τα δικά του πλούτη, άρπαξε τη μοναδική προβατίνα ενός φτωχού ανθρώπου και είπε προς τον Νάθαν: "ορκίζομαι ενώπιον του ζώντος Κυρίου, ότι αυτός ο άνθρωπος, που έκαμε τούτο, είναι οπωσδήποτε άξιος θανάτου και θα πρέπει να θανατωθεί)*»]. Εσύ όμως σε παρακαλώ πρόσεχε και στην περίπτωση αυτή [της παραβολής των κακών γεωργών] **πόσο δίκαιη είναι η απόφαση της τιμωρίας,** τη στιγμή που και οι ίδιοι, που επρόκειτο να τιμωρηθούν, καταδικάζουν τους εαυτούς τους.

Ακολούθως για να αντιληφθούν ότι όχι μόνο η φύση του δικαίου απαιτούσε αυτήν την ποινή, αλλά ότι και η χάρη του Πνεύματος εκ του ουρανού προέλεγε αυτό και ότι αυτή ήταν η απόφαση του Θεού, **πρόσθεσε και τη μαρτυρία του προφήτου** και τους επιτιμά κατά τρόπο που να νιώσουν ντροπή, λέγοντας τα εξής: «*Δεν αναγνώσατε ποτέ στις Γραφάς, ότι τον λίθο, που τον απέρριψαν ως ακατάλληλο οι οικοδόμοι, αυτός έγινε ο ακρογωνιαίος λίθος που στήριξε ολόκληρη την οικοδομή; Αυτή η οικοδομή έγινε από τον Κύριο και είναι θαυμαστή ενώπιον των οφθαλμών μας*», δείχνοντας με όλα αυτά ότι αυτοί μεν επρόκειτο να εκδιωχθούν εξαιτίας της απιστίας τους, οι εθνικοί όμως που ως τότε ειδωλολατρούσαν, καθώς δε γνώριζαν τον αληθινό Θεό, θα εισάγονταν στη Βασιλεία. Τον ίδιο υπαινιγμό έκανε με τη Χαναναία [βλ. Ματθ. 15, 21-28], το ίδιο με τον όνο, το ίδιο με τον εκατόνταρχο και με πολλές άλλες παραβολές. Για τούτο και πρόσθεσε: «*παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν* (: *Αυτό έγινε από τον Κύριο και είναι θαυμαστό στα μάτια μας)*», φανερώνοντας εκ των προτέρων ότι οι εθνικοί που θα πιστέψουν, και από τους Ιουδαίους όσοι τυχόν πιστέψουν, θα αποτελέσουν **ένα σώμα**, αν και τόση απόσταση και τόση διαφορά υπήρχε προηγουμένως μεταξύ τους.

Στη συνέχεια, για να αντιληφθούν ότι τίποτε από όσα συμβαίνουν δεν ήταν αντίθετο προς την θέληση του Θεού, αλλά ότι Του ήταν και πολύ αρεστό αυτό που συνέβαινε και συγχρόνως ήταν και παράδοξο και προκαλούσε κατάπληξη στον καθένα που το έβλεπε (καθόσον ήταν θαύμα σε μεγάλο βαθμό απερίγραπτο), πρόσθεσε: «*Αυτό έγινε από τον Κύριο*». «***Λίθο*» ονομάζει τον εαυτό Του και «*οικοδόμους*» τους διδασκάλους των Ιουδαίων,** πράγμα που το κάνει και ο προφήτης Ιεζεκιήλ: «*ἀνθ᾽ ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου λέγοντες· εἰρήνη εἰρήνη, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη, καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐτόν, εἰ πεσεῖται* (: *Θα τιμωρηθούν δε κατ' αυτόν τον τρόπο, διότι παραπλάνησαν τον λαό μου τον ισραηλιτικό λέγοντας: "ειρήνη, ειρήνη επικρατεί και θα επικρατεί". Αλλά δεν είναι πλέον καιρός ειρήνης. Οι Ισραηλίτες όμως θα τους πιστέψουν και θα οικοδομούν τις οικίες τους και θα τις ασβεστώνουν, διότι παραπλανημένοι* ***από τους ψευδοπροφήτες*** *θα έχουν πιστέψει, ότι δεν θα πέσουν ούτε αυτές, ούτε αυτοί, από τους εχθρούς που* ***οικοδομούν*** *τον τοίχο και αλείφουν χωρίς τάξη)*» (Ιεζ, 13, 10). Πώς δε Τον αποδοκίμασαν; Λέγοντας: «*οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ (: Αυτός ο άνθρωπος δεν εστάλη από τον Θεό)*»· «*οὗτος πλανᾷ τὸν ὄχλον* (: *αυτός πλανά τον λαό)*» (Ιω. 7, 12)· και πάλι: «*οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; (: "καλά δεν λέμε εμείς, ότι είσαι Σαμαρείτης, δηλαδή εχθρός των Ιουδαίων, και ότι έχεις δαιμόνιο, που σε κινεί να λες αυτές τις ύβρεις εναντίον μας;"*» (Ιω. 8, 48).

Έπειτα, για να κατανοήσουν ότι η ζημία τους δεν περιορίζεται μόνο στην έξωσή τους από τη βασιλεία, πρόσθεσε και τις τιμωρίες, λέγοντας· «*Ο καθένας που θα προσκόψει επάνω στον λίθο αυτόν θα κατακομματιασθεί· και σε εκείνον που θα πέσει πάνω του ο λίθος αυτός, θα τον συνθλίψει και θα τον διασκορπίσει σαν σκόνη*». Δύο απώλειες αναφέρει εδώ· η μία προέρχεται από το ότι θα σκοντάψουν σε Αυτόν και **θα σκανδαλισθούν**· διότι αυτό σημαίνει το «*αυτός που θα προσκόψει στον λίθο αυτόν*». Η άλλη δε είναι **η απώλεια που θα προέλθει από την άλωση, τη συμφορά και την πανωλεθρία τους**, την οποία προείπε καθαρά με τα λόγια: «*λικμήσει αὐτόν*». Με τους λόγους αυτούς υπαινίχθηκε και την Ανάστασή Του**.** [[πρβ. Γ΄ Βασ. 9, 7: «*καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου, ἀπορρίψω ἐκ προσώπου μου, καὶ ἔσται Ἰσραὴλ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς λάλημα εἰς πάντας τοὺς λαούς (: και θα ξεριζώσω τον ισραηλιτικό λαό από τη γη, την οποία έχω δώσει σε αυτούς· και τον ναό, τον οποίο αφιέρωσα στο όνομά μου, θα τον απορρίψω από το πρόσωπό μου. Ο ισραηλιτικός λαός θα εξαφανιστεί από την πατρίδα του και θα γίνει περίγελως μεταξύ όλων των λαών της γης»· και Ιεζ. 34, 10, για τους κακούς ποιμένες: «τάδε λέγει Κύριος Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν. καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα (: αυτά λέγει ο Κύριος Κύριος· Θα επέλθω εγώ τιμωρός εναντίον των αστόργων ποιμένων και θα ζητήσω τα πρόβατά μου από τα*

χέρια των, θα τους καθαιρέσω και θα τους εκδιώξω, ώστε να μη ποιμαίνουν πλέον τα πρόβατά μου και οι κακοί αυτοί ποιμένες δεν θα τα βοσκήσουν. Θα αποσπάσω τα πρόβατά μου από την εκμετάλλευσή τους και δεν θα τα κατατρώγουν πλέον αυτοί)»)]]**.**

Ο μεν προφήτης Ησαΐας λέγει ότι ο Κύριος κατηγορεί τον αμπελώνα [δηλαδή τον λαό των Ιουδαίων], ενώ εδώ κατηγορεί **και** τους άρχοντες του λαού. Και εκεί μεν λέγει: «*τί ποιήσω ἔτι τῷ ἀμπελῶνί μου καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησε δὲ ἀκάνθας (: Τι υπολείπεται να κάμω ακόμη για την άμπελό μου αυτήν και τι έως τώρα δεν έκαμα γι' αυτήν; Έκαμα τα πάντα, για να καρποφορήσει αυτή σταφύλια. Εκείνη όμως έκανε αγκάθια!)*» [Ησ. 5, 4]. Και σε άλλο σημείο λέγει πάλι: «*Τί εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι μακρὰν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; (: Ποια, έστω και μικρή, έλλειψη βρήκαν σε Εμένα οι προγονοί σας και έφυγαν μακριά από Εμένα, ενώ πορεύθηκαν και ακολούθησαν τα μάταια είδωλα, για να γίνουν έτσι και αυτοί μηδαμινοί και τιποτένιοι;)*» [Ιερ. 2, 5]. Και πάλι: «*λαός μου, τί ἐποίησά σοι ἢ τί ἐλύπησά σε; (: λαέ μου, τι κακό σου έκανα, ή σε τι σε λύπησα;)*» [Μιχ. 6, 3], για να δείξει την αχαριστία τους και ότι, αν και απολάμβαναν τα πάντα, ανταπέδιδαν σε αυτά τα αντίθετα· στην προκειμένη περίπτωση όμως παρουσιάζει την αγνωμοσύνη τους με μεγαλύτερη υπερβολή. Πραγματικά, δεν εκφράζει ο ίδιος την άποψή Του και δε λέγει: «*Τι έπρεπε να κάνω και δεν το έκανα;*», αλλά παρουσιάζει τους ίδιους να βεβαιώνουν ότι δεν έλειπε τίποτε και έτσι να καταδικάζουν τους εαυτούς τους. Διότι όταν λέγουν ότι: «*κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν (: τόσο κακοί που υπήρξαν, θα τους εξολοθρεύσει με τον χειρότερο θάνατο και θα εμπιστευτεί σε άλλους γεωργούς τον αμπελώνα, οι οποίοι θα δώσουν σε αυτόν τους οφειλόμενους καρπούς στην κατάλληλη εποχή)*» [Ματθ. 21, 41], δε λένε τίποτε άλλο από την καταδίκη τους, και μάλιστα με ιδιαίτερα κατηγορηματικό τρόπο εκφέρουν την απόφαση αυτή.

Την ίδια κατηγορία, επίσης, τους αποδίδει και ο Στέφανος [βλ. Πράξ. κεφ. 6-7 και ειδικότερα στα χωρία 7, 51-53: «*Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε· οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε (: Σκληροτράχηλοι, που δεν θέλετε να σκύψετε το κεφάλι σας ενώπιον του Θεού και που δεν έχετε περικόψει από την καρδιά σας τις κακίες, έχετε βαριά τα αυτιά σας, ώστε να μην ακούτε το θέλημα του Θεού· εσείς πάντοτε αντιπράττετε και ανθίστασθε στο Πνεύμα το Άγιο, όπως και οι πατέρες σας**.** Ποιον από τους προφήτες δεν κατεδίωξαν οι πατέρες σας; Αυτοί και φόνευσαν εκείνους, που προανήγγειλαν την έλευση του Δικαίου, του Οποίου τώρα εσείς έχετε γίνει*

προδότες και φονιάδες. Εσείς, οι οποίοι λάβατε τον νόμο με εντολές, που ο Θεός σάς έδωσε διαμέσου των αγγέλων, και δεν τον φυλάξατε”)»], πράγμα που τους πείραξε περισσότερο, ότι δηλαδή, αν και μεγάλη φροντίδα είχε δείξει για αυτούς ο Θεός, εντούτοις αυτοί ανταπέδιδαν τα αντίθετα στον Ευεργέτη. Και αυτό ήταν απόδειξη μεγάλη ότι **αίτιος της τιμωρίας που τους επιβαλλόταν δεν ήταν ο τιμωρός, αλλά οι ίδιοι οι τιμωρούμενοι**.

Αυτό λοιπόν αποδεικνύεται και εδώ με την παραβολή και με την προφητεία που τους υπενθυμίζει στη συνέχεια. Διότι δεν αρκέστηκε στην παραβολή μόνο, αλλά πρόσθεσε και διπλή προφητεία, μία του Δαβίδ [: Ψαλμ. 117, 22: «*λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας*», και μία δική Του [Ματθ. 21, 43-44: «*διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ᾽ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς (: Για τούτο σας λέγω, ότι θα αφαιρεθεί από σας η βασιλεία του Θεού και θα δοθεί σε έθνος, που θα παράγει καρπούς, δηλαδή έργα αγαθά)· καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν (: Εκείνος δε, ο οποίος θα πέσει εναντίον του ακρογωνιαίου αυτού λίθου, θα κατατσακισθεί. Και σε όποιον πέσει επάνω ο βαρύς αυτός λίθος, θα τον κάμει συντρίμμια και σκόνη’’)».*

Τι έπρεπε λοιπόν να κάνουν όταν άκουσαν αυτά; Δεν έπρεπε να Τον προσκυνήσουν; Δεν έπρεπε να θαυμάσουν το ενδιαφέρον και την φροντίδα Του γι’ αυτούς και παλαιότερα και τώρα; Εάν όμως με κανένα από αυτά δεν έγιναν καλύτεροι, δεν έπρεπε τουλάχιστον να γίνουν φρονιμότεροι από τον φόβο της κολάσεως; Δεν έγιναν όμως, ωστόσο. Και τι έκαναν, αντιθέτως, ύστερα από αυτά; : «*Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ (: Και όταν άκουσαν οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι τις παραβολές Του)»*, λέγει, *«ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον όταν άκουσαν αυτά (: εννόησαν πλέον ότι γι' αυτούς ομιλεί. Και παρόλο που ζητούσαν να Τον συλλάβουν, δεν τόλμησαν, επειδή φοβήθηκαν τον λαό, ο οποίος Τον σεβόταν και Τον τιμούσε ως προφήτη)».* Διότι αντιλαμβάνονταν πλέον ότι υπαινισσόταν αυτούς. Και άλλοτε μεν, ενώ βρίσκεται ανάμεσά τους, φεύγει διαμέσου αυτών και δεν Τον βλέπουν, και άλλοτε πάλι, ενώ Τον βλέπουν και επιθυμούν σφόδρα να Τον συλλάβουν, συγκρατεί την επιθυμία τους αυτή, πράγμα για το οποίο Τον θαύμαζαν και έλεγαν: «*οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; καὶ ἴδε παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός; (: “δεν είναι αυτός, που οι άρχοντες ζητούν να Τον φονεύσουν; Και ιδού,* ***ομιλεί άφοβα και φανερά και τίποτε δεν αντιλέγουν σε Αυτόν.*** *Μήπως πραγματικά κατάλαβαν οι άρχοντες ότι Αυτός αληθώς είναι ο Χριστός;)»* [Ιω. 7, 25-26].

Στην περίπτωση αυτή, όμως, [αφού δηλαδή κατανόησαν το βαθύτερο νόημα της παραβολής των κακών γεωργών], επειδή συγκρατούνταν από τον φόβο του πλήθους,

και αρκείται σε αυτόν τους τον φόβο ο Ιησούς και δεν ενεργεί κάποιο θαύμα, όπως είχε κάνει κάποια προηγούμενη φορά που αναχώρησε από ανάμεσά τους και δεν Τον έβλεπαν. Διότι **δεν ήθελε πάντοτε να ενεργεί με υπεράνθρωπη δύναμη, για να γίνει πιστευτή η οικονομία της σαρκώσεως**. Αυτοί, όμως, ούτε από το πλήθος σωφρονίζονταν, ούτε από τους λόγους Του, ούτε την μαρτυρία των προφητών σέβονταν, ούτε τη δική τους την κρίση, ούτε τη γνώμη των πολλών.**Τόσο πολύ τους τύφλωσε άπαξ διαπαντός η φιλαρχία και ο έρως της κενοδοξίας και η επιδίωξη των πρόσκαιρων πραγμάτων**.

Πράγματι, **τίποτα δεν προκαλεί τόση παραφροσύνη και δεν οδηγεί στον γκρεμό, τίποτε δεν συντελεί τόσο στην απώλεια των μελλοντικών αγαθών, όσο η προσήλωση σε αυτά τα φθαρτά.** Τίποτε δεν συντελεί στο να απολαμβάνει κανείς και τα εδώ αγαθά και τα εκεί, όσο η προτίμηση των ουρανίων από όλα γενικώς. Διότι τι λέγει ο ίδιος ο Χριστός; «***Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν*** *(:Ζ ητείτε, πρώτα από όλα και πάνω από όλα, την βασιλεία του Θεού και την αρετή που θέλει από σας ο Θεός, και όλα αυτά τα επίγεια αγαθά θα σας δοθούν μαζί με τα ανεκτίμητα αγαθά της βασιλείας των ουρανών)*» [Ματθ. 6, 33]. Καθόσον βέβαια εάν δεν υπήρχε δυνατότητα αποκτήσεως των ουρανίων αγαθών, δεν έπρεπε τότε ούτε τα επίγεια να επιθυμεί κανείς. Τώρα όμως, εάν λάβει εκείνα, είναι δυνατόν να αποκτήσει και τα επίγεια· και όμως ορισμένοι ούτε και έτσι πείθονται, αλλά ομοιάζουν με αναίσθητους λίθους και επιδιώκουν τις σκιές της ηδονής.

Αλλά **ποιο είναι το ευχάριστο στην παρούσα ζωή;** Ποιο το τερπνό; Διότι θέλω σήμερα να σας μιλήσω με μεγαλύτερη παρρησία. Θα ανεχτείτε, όμως, να μάθετε ότι**η ζωή εκείνη που θεωρείται δύσκολη και φορτική, δηλαδή η ζωή των μοναχών και των αφοσιωμένων στον Θεό ανθρώπων, είναι κατά πολύ γλυκύτερη και ποθητή από τη ζωή αυτήν που νομίζουμε εύκολη και ελαφριά**. Και μάρτυρες της υπεροχής αυτής είστε εσείς, που πολλές φορές ζητήσατε τον θάνατο ως λυτρωτή από τις δυσκολίες και τις στενοχώριες σας και μακαρίσατε εκείνους που ζουν στα όρη, στα σπήλαια, που δεν ήλθαν σε γάμο και ζουν την χωρίς κοσμικές φροντίδες ζωή, ενώ εσείς που είστε τεχνίτες ή στρατιώτες ή ζείτε απλώς έτσι χωρίς κανένα σκοπό και περνάτε την ημέρα σας στις σκηνές του θεάτρου και της ορχήστρας, είστε γεμάτοι από τυραννικές φροντίδες και προβλήματα· καθόσον από τα θέατρα και τις ορχήστρες, αν και υπάρχει η αντίληψη ότι αναβλύζουν από εκεί αμέτρητες ηδονές και πηγές ευφροσύνης, εντούτοις από εκεί προέρχονται κατά τρόπο ανυπολόγιστο τα πιο φαρμακερά βέλη. Διότι, εάν κάποιος αιχμαλωτιστεί από τον έρωτα κάποιας από τις γυναίκες της ορχήστρας, θα βασανιστεί περισσότερο από όσο θα βασανιζόταν σε μύριες εκστρατείες και σε μύριες αποδημίες και θα ζει σε αθλιότερη κατάσταση από μία πόλη πολιορκούμενη.

Αλλά όμως για να μην εξετάσουμε τώρα εκείνα, αφού τα αφήσουμε στη συνείδηση αυτών που έχουν γίνει αιχμάλωτοι αυτού του πάθους, εμπρός να ομιλήσουμε για τη ζωή των πολλών εν γένει, και θα βρούμε ότι **υπάρχει τόση διαφορά μεταξύ των δύο αυτών τρόπων ζωής, όση διαφορά υπάρχει μεταξύ λιμένος και πελάγους, που συνεχώς σαρώνεται από τους ανέμους.** Πρόσεχε λοιπόν από τον τόπο διαμονής τα προοίμια της ευημερίας· διότι **οι μοναχοί**, αφού απέφυγαν τις αγορές και τις πόλεις και τους κοσμικούς θορύβους, προτίμησαν τη ζωή στα όρη, η οποία δεν έχει τίποτε το κοινό προς τα παρόντα πράγματα, ούτε βιοτική λύπη, ούτε οδύνη, ούτε τόσο μεγάλη φροντίδα, ούτε κινδύνους, ούτε επιβουλές, ούτε φθόνο, ούτε ζηλοτυπία, ούτε παράλογους έρωτες, ούτε τίποτε άλλο παρόμοιο. **Από την εδώ ζωή ήδη μελετούν τα της ουρανίου βασιλείας, μιλώντας με τις κοιλάδες, τα όρη, τις πηγές, την ησυχία και την ηρεμία και πριν από όλα αυτά με τον Θεό.** Και το δωμάτιό τους είναι καθαρό από κάθε θόρυβο, ενώ η ψυχή τους είναι ελεύθερη από κάθε πάθος και ασθένεια, λεπτή και ελαφριά και πιο καθαρή από αυτόν τον λεπτότατο αέρα. **Το έργο τους όμως είναι όμοιο με το έργο που είχε ο Αδάμ στην αρχή και πριν από την αμαρτία, όταν φορούσε ως ένδυμα τη δόξα και μιλούσε με τον Θεό με παρρησία και κατοικούσε στον τόπο εκείνο που ήταν γεμάτος από μακαριότητα.** Πράγματι, ως προς τι αυτοί είναι κατώτεροι από τον Αδάμ, όταν, πριν από την παρακοή, τοποθετήθηκε να καλλιεργεί τον παράδεισο; Δεν είχε **καμία βιοτική φροντίδα·** όμως ούτε και αυτοί έχουν. Μιλούσε με τον Θεό με **καθαρή συνείδηση**· το ίδιο κάνουν και αυτοί· μάλλον δε **έχουν μεγαλύτερη παρρησία από εκείνον, τόσο μεγαλύτερη, όσο μεγαλύτερη χάρη έχουν απολαύσει με τη χορηγία του αγίου Πνεύματος**.

Έπρεπε λοιπόν να τα βλέπετε αυτά οι ίδιοι με τα μάτια σας, επειδή όμως δε θέλετε, αλλά περνάτε τον καιρό σας μέσα στους θορύβους και τις αγορές, θα σας τα παρουσιάσω έστω και δια του λόγου, για **να γνωρίσετε ένα μόνο μέρος από τον τρόπο ζωής τους**, διότι δεν είναι δυνατόν να εξετάσουμε ολόκληρο τον βίο εκείνων. Αυτοί οι φωστήρες της οικουμένης, όταν ανατείλει ο ήλιος, μάλλον δε πολύ πριν από την ανατολή, αφού σηκωθούν από το κρεβάτι τους, υγιείς, γεμάτοι πνευματική διαύγεια και νηφαλιότητα- διότι ούτε καμία λύπη και φροντίδα δεν τους ενοχλεί, ούτε βάρος στο κεφάλι τους και πόνος και στενοχώρια, ούτε τίποτε άλλο παρόμοιο από αυτά, αλλά ζουν σαν άγγελοι στον ουρανό-· αφού λοιπόν σηκωθούν από το κρεβάτι τους πολύ νωρίς το πρωί γεμάτοι από χαρά και ευχαρίστηση και αφού στήσουν ένα χορό όλοι μαζί, **με χαρούμενη συνείδηση και με ένα στόμα όλοι μαζί, ψάλλουν ύμνους στον Θεό των όλων και Τον δοξολογούν και Τον ευχαριστούν για όλες τις ευεργεσίες Του, τις ατομικές και τις κοινές** . Ώστε λοιπόν εάν θέλετε, αφού αφήσουμε τον Αδάμ, ας ρωτήσουμε ως προς τι διαφέρει των αγγέλων ο χορός αυτός που ψάλλει στη γη και λέγει: «*Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία*» [Λουκ. 2, 4].

Ακόμη δε και η ενδυμασία τους είναι αντάξια της αρετής τους. Διότι βέβαια δεν είναι

στολισμένοι σαν εκείνους που περιφέρονται με τους χιτώνες τους στις οδούς, τους μαλθακούς και χαυνωμένους, αλλά σαν τους μακαρίους εκείνους αγγέλους, τον Ηλία, τον Ελισαίο, τον Ιωάννη και τους αποστόλους, των οποίων τα ενδύματα ήσαν κατασκευασμένα, άλλων από τρίχες αιγών, άλλων από τρίχες καμήλων, για ορισμένους μάλιστα από αυτούς υπήρξαν αρκετά και μόνο τα δέρματα των ζώων και αυτά πολύ πεπαλαιωμένα.

Έπειτα, αφού ψάλουν τους ύμνους εκείνους και κάμψουν τα γόνατα, παρακαλούν τον Θεό που εξύμνησαν, για πράγματα τα οποία ορισμένοι ούτε και να τα σκεφτούν μπορούν με ευκολία. Διότι **τίποτε από τα παρόντα δε ζητούν και κανένα λόγο δεν κάνουν για αυτά, αλλά ζητούν να μπορέσουν να σταθούν με παρρησία προ του φοβερού βήματος, όταν θα έλθει ο μονογενής Υιός του Θεού να κρίνει ζώντες και νεκρούς**, και κανένας να μην ακούσει τη φοβερή εκείνη φωνή, που λέει: «*ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς (: "αληθινά σας λέγω δεν σας γνωρίζω")*» [Ματθ. 25, 12], και ακόμη **να διανύσουν τον επίπονο αυτόν βίο με καθαρή συνείδηση και πολλή προκοπή σε έργα αρετής και να πλεύσουν με γαλήνη το φοβερό πέλαγος**. Προΐσταται δε αυτών κατά την προσευχή αυτήν ο πατέρας, ο ηγούμενός τους. Στη συνέχεια, αφού σηκωθούν και τελειώσουν τις αγίες εκείνες και συνεχείς προσευχές, με την ανατολή του ηλίου **μεταβαίνει ο καθένας στην εργασία του, συγκεντρώνοντας με τον τρόπο αυτόν πολλά έσοδα για αυτούς που έχουν ανάγκη.**

Πού είναι τώρα εκείνοι που παραδίδουν τους εαυτούς τους στους διαβολικούς χορούς και τα πορνικά τραγούδια και συχνάζουν στα θέατρα; Και βέβαια ντρέπομαι να τους φέρω στη μνήμη μου, αλλά όμως χάριν της δικής σας ασθένειας είναι ανάγκη να το κάνω και αυτό. Καθόσον και ο Παύλος λέγει: «*ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν (: Χρησιμοποιώ ανθρώπινες εικόνες και εκφράσεις εξαιτίας της αδυναμίας της ανθρώπινης φύσεώς σας, η οποία ακόμη είναι σαρκική και για αυτό η άσκηση της αρετής σάς φαίνεται δουλεία.****Όπως δηλαδή προσφέρατε τα μέλη σας να υπηρετούν ως δούλοι την αμαρτία, που κάνει τον άνθρωπο ακάθαρτο και παραβάτη του νόμου, για να διαπράττετε την ανομία, έτσι τώρα να προσφέρετε τα μέλη σας να υπηρετούν την ενάρετη ζωή, για να προοδεύετε σε αγιότητα****)*» [Ρωμ. 6, 19].

Και εμείς λοιπόν εμπρός ας εξετάσουμε παράλληλα και τον χορό που απαρτίζουν στη σκηνή του θεάτρου οι πορνευόμενες γυναίκες και οι θηλυπρεπείς νέοι και τον χορό των μακαρίων αυτών μοναχών από πλευράς ηδονής, εξαιτίας της οποίας μάλιστα πολλοί από τους ράθυμους νέους συλλαμβάνονται στις παγίδες αυτών. Και θα βρούμε πράγματι να υπάρχει τόση διαφορά μεταξύ των δύο αυτών χορών, όση θα υπήρχε εάν κάποιος είχε ακούσει αγγέλους να ψάλλουν στον ουρανό την παναρμόνια

εκείνη μελωδία, και σκύλους και χοίρους να ουρλιάζουν και να μουγκρίζουν επάνω στην κοπριά. Διότι με τα μεν στόματα των μοναχών δοξάζεται ο Χριστός, με τη γλώσσα όμως εκείνων υμνείται ο διάβολος. Μήπως όμως εκεί ηχούν αυλοί μαζί με τη χωρίς καμία αξία φωνή τους και την απαίσια όψη τους, καθώς φουσκώνουν οι σιαγόνες τους και τεντώνουν τα νεύρα τους; Αλλά και στην περίπτωση των μοναχών ενηχεί η χάρις του αγίου Πνεύματος, η οποία χρησιμοποιεί τα στόματα των αγίων αντί αυλού, κιθάρας και φλογέρας. Μάλλον δε όσα και να πω, δε θα μπορέσω να παρουσιάσω την πνευματική ηδονή, γι΄αυτούς που δεν είναι προσκολλημένοι στη λάσπη και το χώμα. Για τον λόγο αυτόν και θα ήθελα να πάρω κάποιον από αυτούς τους μανιακούς και να τον οδηγήσω εκεί και να του δείξω τον χορό αυτών των αγίων και δε θα χρειαζόταν στο εξής κανένας λόγος μου. Αλλά όμως έστω και αν ομιλώ προς ανθρώπους με γήινα φρονήματα, θα προσπαθήσω με τον λόγο, έστω και κατά ελάχιστον από τη **να τους αποσύρω λάσπη και τον βούρκο**.

Λοιπόν από μεν τα θέατρα ο ακροατής δέχεται κατευθείαν το πυρ του παράλογου έρωτος. Διότι, σαν να μην αρκούσε η παρουσία της πόρνης για του ανάψει τη σκέψη, του προστίθεται και η καταστροφή από τη φωνή της, ενώ στην περίπτωση των μοναχών και αν ακόμη η ψυχή πάσχει από κάτι παρόμοιο, το αποβάλλει αμέσως. Όχι μόνο δε η φωνή, ούτε και η όψη, αλλά και η ενδυμασία ερεθίζει ακόμη περισσότερο τους θεατές. Και αν ο προσηλωμένος στην ύλη και αδιάφορος θεατής συμβεί να είναι κάποιος πτωχός, από το θέαμα θα αγανακτήσει πολλές φορές και θα πει στον εαυτό του ότι ‘’*η μεν πόρνη και ο θηλυπρεπής νέος, αν και είναι παιδιά μαγείρων και υποδηματοποιών, πολλές φορές δε και δούλων ακόμα, ζουν μέσα σε τόση τρυφή, ενώ εγώ, αν και είμαι ελεύθερος, και κατάγομαι από ελεύθερους γονείς, προτιμώντας τους δικαίους τόπους, δεν μπορώ ούτε στον ύπνο μου να τα φανταστώ αυτά*’’, αλλά αφού κατακυριευτεί με τον τρόπο αυτόν από τη στενοχώρια θα φύγει. Στην περίπτωση των μοναχών όμως δε συμβαίνει τίποτε το παρόμοιο, αλλά το εντελώς αντίθετο. Διότι, όταν δει τα παιδιά των πλουσίων και τους απογόνους των ενδόξων προγόνων να φορούν τέτοιου είδους ενδύματα, που δεν τα φορούν ούτε οι τελευταίοι από τους πτωχούς, και να χαίρονται εξαιτίας αυτού, σκεφτείτε πόση παρηγορία της πτωχείας παίρνει και φεύγει. Και αν συμβεί να είναι πλούσιος, αναχωρεί, αφού σωφρονιστεί, γενόμενος καλύτερος.

Επίσης, στο μεν θέατρο, όταν δουν την πόρνη να στολίζεται με χρυσά κοσμήματα, ο μεν πρώτος θα στενοχωρηθεί και θα θρηνήσει βλέποντας τη γυναίκα του να μην έχει τίποτε παρόμοιο, ενώ οι πλούσιοι θα περιφρονήσουν και θα εγκαταλείψουν τις συζύγους τους εξαιτίας αυτού του θεάματος. Διότι όταν η πόρνη προβάλλει στους θεατές κατά τρόπο προκλητικό και την ενδυμασία και το βλέμμα, και τη φωνή και το βάδισμα και τα πάντα, **φεύγουν εκείνοι από εκεί κατακυριευμένοι από τη φλόγα εκείνη και μεταβαίνουν έτσι αιχμάλωτοι στα σπίτια τους**. **Από εδώ προέρχονται οι ύβρεις και οι ατιμώσεις, από εδώ οι περιφρονήσεις, οι διαμάχες και ο καθημερινοί θάνατοι. Από εδώ γίνεται ανυπόφορη η ζωή**

για αυτούς που αιχμαλωτίζονται από την πόρνη και η νόμιμη σύζυγος προκαλεί στο εξής αηδία, και τα παιδιά δεν είναι αγαπητά όπως πρώτα, και γίνονται όλα άνω κάτω στο σπίτι, και φαίνεται ότι ενοχλείται και από αυτήν ακόμη την ηλιακή ακτίνα. Όμως δεν προκαλείται καμία παρόμοια αποστροφή προς τη σύζυγό του από τους χορούς των μοναχών, αλλά θα δεχτεί η σύζυγος τον άντρα της που τους έχει επισκεφτεί ήμερο και πράο, απαλλαγμένο από κάθε παράλογη ηδονή και θα είναι η συμπεριφορά του περισσότερο ευχάριστη τώρα, παρά προηγουμένως. Ο **μεν χορός λοιπόν των θεάτρων γεννά κακά**, των δε μοναχών αγαθά. Και ο μεν ένας από πρόβατα δημιουργεί λύκους, ενώ ο άλλος από λύκους δημιουργεί αρνιά.

Ωστόσο, φαίνεται πως δεν είπαμε τίποτε ακόμη για την**ηδονή**. Και **τι θα μπορούσε να υπάρξει πιο ευχάριστο από το να μην ταράσσεται, ούτε να υποφέρει η ψυχή του ανθρώπου, ούτε να στενοχωριέται και να αναστενάζει;** Πλην όμως πρέπει να συνεχίσουμε ακόμη τον λόγο και ας εξετάσουμε την απόλαυση που χαρίζει κάθε ένα από αυτά τα άσματα και τα θεάματα· και θα δούμε ότι η μεν μία διαρκεί μόνο μέχρι την εσπέρα, όσο χρόνο δηλαδή ο θεατής βρίσκεται στο θέατρο, ενώ ύστερα τον κάνει να υποφέρει φοβερότερα από ό,τι εάν του είχε καρφωθεί ένα πάρα πολύ αιχμηρό αντικείμενο μέσα του, ενώ αυτή που προέρχεται από τους μοναχούς αυξάνει συνεχώς μέσα στις ψυχές των θεατών και προκαλεί αγαθές σκέψεις και συνεχή ευφορία. Καθόσον και τον τύπο των αντρών αυτών-των μοναχών- και το ευχάριστο του τόπου και τη γλυκύτητα της συμπεριφοράς και την καθαρότητα του τρόπου ζωής τους και τη χάρη του ωραιότατου και πνευματικού αυτού άσματος να διατηρούν σταθερά μέσα τους σε όλη τη ζωή τους. Αυτοί λοιπόν που απολαμβάνουν διαρκώς αυτά τα λιμάνια, αποφεύγουν στο εξής τους θορύβους του κόσμου σαν κάποια κακοκαιρία.

Και αποτελούν ευχάριστο θέαμα οι μοναχοί για αυτούς που τους επισκέπτονται και τους βλέπουν, όχι μόνο όταν ψάλλουν και προσεύχονται, **αλλά και όταν είναι προσηλωμένοι στις ιερές Γραφές.** Διότι μόλις τελειώσουν την προσευχή, άλλος μεν παίρνει το βιβλίο του Ησαΐα και συνομιλεί με αυτόν, άλλος συνομιλεί με τους αποστόλους μέσα από τη διδασκαλία τους που μελετά και άλλος μελετά τα συγγράμματα άλλων αγίων και φιλοσοφεί περί του Θεού, περί του σύμπαντος, περί των ορατών, περί των αοράτων, περί των αισθητών, περί των πνευματικών περί της ευτελείας της παρούσης ζωής και περί του μεγαλείου της μελλούσης.

Ακόμη τρέφονται με άριστη τροφή θέτοντας στην τράπεζά τους όχι ψημένες σάρκες άλογων ζώων, αλλά **τρέφονται με τα λόγια του Θεού, που είναι γλυκύτερα από μέλι και την κηρήθρα, που είναι μέλι θαυμάσιο και πολύ καλύτερο από εκείνο με το οποίο ο Ιωάννης ο Βαπτιστής τρεφόταν την παλαιά εποχή στην έρημο**. Διότι αυτό το μέλι δεν το συγκεντρώνουν ορισμένες άγριες μέλισσες, που κάθονται επάνω στα λουλούδια, ούτε καθιστούν γλυκιά τη δροσιά και

την εναποθέτουν στις κυψέλες, αλλά το κατασκευάζει η χάρη του αγίου Πνεύματος και το εναποθέτει, αντί των κηρηθρών, των κυψελών, και των σπηλαίων, στις ψυχές των πιστών, ώστε, εκείνος που θέλει, να μπορεί να τρώει συνεχώς χωρίς φόβο. Αυτές λοιπόν τις μέλισσες μιμούμενοι και αυτοί, πετούν γύρω από τις κηρήθρες των αγίων βιβλίων, αποκομίζοντας από αυτά μεγάλη ηδονή.

Και εάν θέλεις να γνωρίσεις την τράπεζα εκείνων, πλησίασε και θα ακούσεις να λένε τέτοια λόγια, που είναι όλα ευχάριστα και γλυκά και γεμάτα από πνευματική ευωδία. Κανένα αισχρό λόγο δεν μπορούν να πουν τα στόματα εκείνα, ούτε ευτράπελο, ούτε σκληρό, αλλά όλα όσα λένε είναι αντάξια των ουρανών. Και δε θα αποτύγχανε κανείς εάν παρομοίαζε τα μεν στόματα των πολλών ανθρώπων, που περιφέρονται στην αγορά και κάνουν σαν λυσσασμένοι για τα βιοτικά πράγματα, με οχετούς κάποιου βούρκου, τα δε στόματα των μοναχών με πηγές που ρέουν μέλι και αναβλύζουν νάματα καθαρά. Και εάν κάποιος δυσανασχέτησε επειδή ονόμασα τα στόματα των πολλών ανθρώπων «*οχετούς κάποιου βούρκου*», ας γνωρίζει ότι **το είπα αυτό από πολύ μεγάλο ενδιαφέρον**. Διότι η αγία Γραφή δεν ακολουθεί αυτό το μέτρο, αλλά χρησιμοποιεί άλλο πολύ χειρότερο παράδειγμα. Διότι, λέγει, «*ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν (: Δηλητήριο οχιάς υπάρχει κάτω από τα χείλη τους)*» [Ψαλμ. 139, 4] και «*τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν (: Ο λάρυγγάς τους είναι τάφος ανοικτός, από τον οποίο εξέρχονται δυσωδίες)*» [Ψαλμ. 5, 10]. Όμως δεν είναι παρόμοια τα στόματα των μοναχών, αλλά είναι γεμάτα από πολλή ευωδία.

Και έτσι μεν έχουν τα των μοναχών, ποιος όμως ανθρώπινος λόγος θα παραστήσει τα όσα συμβαίνουν στον ουρανό; Ποιος νους μπορεί να τα συλλάβει; Το αγγελικό τέλος τους, την ανέκφραστη μακαριότητα, τα απόρρητα αγαθά; Ίσως σε πολλούς τώρα να άναψε η φλόγα και να κυριευτείτε από την**επιθυμία να μιμηθείτε αυτόν του ενάρετο τρόπο ζωής· ποιο όμως το κέρδος, όταν έχετε την φλόγα αυτήν μόνο όσο βρίσκεστε εδώ που μιλάμε, και όταν φύγετε, θα σβήσετε αυτήν και θα μαραθεί ο πόθος σας αυτός;**

Τι πρέπει λοιπόν να κάνουμε για να μη συμβεί αυτό; Όσο ακόμη ο πόθος σου αυτός είναι θερμός, πήγαινε προς εκείνους τους αγγέλους [: τους μοναχούς] και κάνε να αυξηθεί η φλόγα του περισσότερο· διότι ο δικός μου λόγος δε θα μπορέσει να τον ανάψει τόσο, όσο η ίδια η θέα των πραγμάτων που σας περιγράφω με τα λόγια μου. Μην πεις: «*Θα συζητήσω με τη σύζυγό μου και θα τακτοποιήσω πρώτα τα προβλήματά μου*»**. Η αναβολή αυτή είναι αρχή της ραθυμίας**. Άκουσε ότι κάποιος θέλησε να αποχαιρετήσει τους ανθρώπους της οικίας του και δεν τον άφησε ο προφήτης: «*καὶ κατέλιπεν Ἐλισαιὲ τὰς βόας καὶ κατέδραμεν ὀπίσω Ἠλιοὺ καὶ εἶπε· καταφιλήσω τὸν πατέρα μου καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου· καὶ εἶπεν Ἠλιού· ἀνάστρεφε, ὅτι πεποίηκά σοι (: Ο Ελισαίος εννόησε την συμβολική αυτή πράξη του Ηλία, εγκατέλειπε τα βόδια του και έτρεξε όπισθεν του Ηλία και του είπε: "επίτρεψέ μου να μεταβώ, για να αποχαιρετήσω και να καταφιλήσω τον πατέρα*

μου, και έπειτα θα σε ακολουθήσω". Ο δε Ηλίας του είπε: "γύρνα πίσω και μην πας εκεί, διότι σε έχω καταστήσει προφήτη")» [Γ΄ Βασ. 19, 20]. Και γιατί λέγω ''*να αποχαιρετήσει*''; Να θάψει τον πατέρα του θέλησε ο μαθητής, και ούτε αυτό του επέτρεψε ο Χριστός [βλ. Λουκ. 9. 59-60: «*Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι· ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ (: Και είπε ο Ιησούς προς κάποιον άλλο μαθητή: "έλα μαζί μου". Εκείνος δε είπε· "Κύριε, δώσε μου την άδεια να πάω πρώτα να θάψω τον πατέρα μου και έπειτα να σε ακολουθήσω". Ο Ιησούς, όμως ,(διότι ήθελε να τον προφυλάξει από τις συνήθεις κληρονομικές διαφορές που επακολουθούν τον θάνατο του πατέρα) του είπε: "άφησε τους πνευματικώς νεκρούς, τους ανθρώπους που δεν πιστεύουν σε Εμένα, να θάψουν τους νεκρούς τους. Εσύ δε μαζί με τους άλλους μαθητές μου, πήγαινε και κήρυττε στους ανθρώπους τη βασιλεία του Θεού")»*]. Αν και βέβαια ποιο πράγμα σου φαίνεται τόσο αναγκαίο, όσο η κηδεία του πατέρα σου; **Όμως ούτε αυτό το επέτρεψε ο Κύριος.**

Για ποιο λόγο λοιπόν; **Διότι ο διάβολος παραμονεύει με αλύγιστη την ορμή του για να μπορέσει να επιτύχει κάποια διείσδυση· και εάν συμβεί να βρει μικρή βιοτική φροντίδα και αναβολή, δημιουργεί μεγάλη αδιαφορία**. Για τούτο και κάποιος συμβουλεύει: «*μὴ ἀναβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας (: μην αναβάλλεις από τη μία στην άλλη ημέρα)*» [Σοφ. Σειράχ, 5, 7]. Διότι έτσι θα μπορέσεις να επιτύχεις περισσότερα πράγματα, έτσι και οι υποθέσεις του σπιτιού σου θα ρυθμιστούν καλύτερα. Διότι λέγει: «*ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν*» [Ματθ. 6, 33]. Γιατί εάν εμείς απαλλάσσουμε από κάθε φροντίδα εκείνους που αδιαφορούν για τις δικές τους υποθέσεις και επιφορτίζονται τις δικές μας, πολύ περισσότερο θα το κάνει αυτό ο Θεός, ο οποίος επιδεικνύει και χωρίς αυτά τη φροντίδα Του και την πρόνοιά Του.

Δεν πρέπει λοιπόν να επιδεικνύεις μεγάλη φροντίδα για τα δικά σου θέματα, αλλά να τα εμπιστεύεσαι στον Θεό. **Διότι, εάν φροντίσεις εσύ, φροντίζεις ως άνθρωπος, αν όμως δείξει πρόνοια ο Θεός, προνοεί ως Θεός**. **Μη φροντίσεις γι' αυτά, αδιαφορώντας για τα σπουδαιότερα**, διότι ο Θεός δεν θα δείξει πολύ ενδιαφέρον γι 'αυτά. Για να προνοεί λοιπόν σε μεγάλο βαθμό γι' αυτά ο Θεός, **εμπιστεύσου όλα αυτά σε Αυτόν**. **Διότι εάν εσύ ο ίδιος ασχοληθείς με αυτά αφήνοντας τα πνευματικά, δε θα δείξει μεγάλη πρόνοια γι' αυτά ο Θεός. Επομένως, για να έχουν καλή εξέλιξη τα θέματά σου και να απαλλαγείς από κάθε φροντίδα, φρόντισε για τα πνευματικά και περιφρόνησε τα υλικά· διότι έτσι και την γη θα επιτύχεις μαζί με τον ουρανό και τα μελλοντικά αγαθά θα επιτύχεις, με την χάρη και την φιλανθρωπία του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού**, στον οποίον ανήκει η δόξα και η δύναμη στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

ΠΗΓΕΣ:

- https://greekdownloads3.files.wordpress.com/2014/08/in-matthaeum.pdf
- Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου *Άπαντα τα έργα*, Πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»(ΕΠΕ),εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1990, τόμος 11^{A}, Υπόμνημα στον Ευαγγελιστή Ματθαίο, ομιλία **ΞΗ**΄, σελίδες 366-399.
- Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Άπαντα των αγίων Πατέρων, *Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα*, τόμος 68, σελ. 72- 91 (ή: 32 -42 του PDF) .

[https://drive.google.com/file/d/0ByZQkrKg4yKLaE1Ebm03Wk83Mk0/view]

- http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/index.html
- Π. Τρεμπέλα, *Η Καινή Διαθήκη με σύντομη ερμηνεία* (απόδοση στην κοινή νεοελληνική), εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Ο Σωτήρ», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2014.
- *Η Καινή Διαθήκη, Κείμενον και ερμηνευτική απόδοσις υπό Ιωάννου Κολιτσάρα*, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τριακοστή τρίτη, Αθήνα 2009.

(Επιμέλεια κειμένου: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)